

SEX OG SAMFUNN

Senter for ung seksualitet

Årsberetning og regnskap

2014

Trondheimsveien 2B
0560 Oslo
post@sexogsamfunn.no
www.sexogsamfunn.no

Telefon: 22 99 39 02
Faks: 22 99 39 01
Organisasjonsnummer: 912 897 656
Kontonummer: 7874 05 60688

INNHold

Sex og samfunn, senter for ung seksualitet	3
Virksomhetens formål	3
Virksomhetens målgruppe.....	3
Økonomisk grunnlag – offentlige tilskudd.....	3
Tjenestetilbud	3
Klinikk.....	3
Undervisning av skoleklasser	3
Kompetansesenter	4
Informasjon overfor publikum	5
Samarbeidspartnere	5
Prosjekter 2014.....	6
Hospitering	6
Medisinskfaglig ansvarlig	6
Ferieåpent	6
Langtidsvirkende prevensjonsmidler – LARC	6
Revidering av Metodeboka	6
Sexologisk rådgiving.....	7
Nettsider	7
Brukermedvirkning	7
Hurtigtest hiv	7
Personer som kjøper sex.....	7
Organisasjon.....	8
Sex og Samfunn stiftelse fra 01.01.2014.....	8
Andre forhold ved senteret i 2014.....	8
Driftsresultater.....	9
Besøkstall	9
Seksuelt overførbare infeksjoner.....	10
Positive prøvesvar	11
Økonomi.....	12
Årets resultat	12

Sex og samfunn, senter for ung seksualitet

Sex og samfunn er landets største senter for seksuell og reproduktiv helse for ungdom. Vi jobber aktivt for å forebygge seksuelt overførbare infeksjoner, uplanlagte graviditeter og abort.

Virksomhetens formål

Stiftelsens formål er å arbeide for seksuell og reproduktiv helse og rettigheter, både på individ-, gruppe-, og samfunnsnivå.

Arbeidet skal være forankret i prinsippet om at alle individer selv har kontroll og bestemmer fritt over egen kropp og seksualitet.

Stiftelsen skal arbeide for dette formålet gjennom klinisk og pedagogisk virksomhet, samt gjennom faglig utvikling og politisk påvirkningsarbeid.

Stiftelsen er en partipolitisk uavhengig- og ideell stiftelse.

Virksomheten reguleres av de lover og regler som gjelder for helsepersonell og arbeidslivet for øvrig. Lov om svangerskapsavbrudd og lov om vern mot smittsomme sykdommer står sentralt i arbeidet. Alle ansatte plikter å følge retningslinjene i senterets egen Metodebok.

Virksomhetens målgruppe

Målgruppen i 2014 er ungdom i alderen opp til 25 år med behov for hjelp med spørsmål knyttet til seksuell helse.

Økonomisk grunnlag – offentlige tilskudd

Senteret er i hovedsak finansiert av Oslo kommune, i tillegg til prosjektfinansiering fra Helsedirektoratet og Justisdepartementet.

Tjenestetilbud

Klinikk

Senteret holder åpent for drop-in 4 kvelder pr uke fra kl.15.00-19.00, hvor brukerne kan få gratis hjelp hos sykepleier, lege og sexologisk rådgiver med spørsmål og problemer knyttet til seksuell helse.

I tillegg er det mulighet for å bestille time fire dager i uken mellom kl. 12.00 og 19.00.

Senteret har telefontid mandag til fredag kl. 9.00-11.00 og 12.30 til 14.30.

Vi har i løpet av 2014 testet ut en chat tjeneste som er åpen fra 12.30 til 14.30.

Pasienter som utelukkende skal teste seg for klamydia, kan gjøre dette som en selvtest uten konsultasjon. I oktober, november og desember utvidet vi tilbudet på selvtest fra å gjelde kun klamydia, til å testet alle for både klamydia, mykoplasma og gonore.

Ca 45% av alle kvelder har pågangen av pasienter vært så stor at inntaket måtte stenges før kl. 19.00.

Undervisning av skoleklasser

Høsten 2008 vedtok Utdanningsetaten i Oslo kommune at seksualundervisningen ved Sex og samfunn skal være obligatorisk for samtlige 10. klasser i Oslo kommune.

Målet med undervisningen er blant annet at elevene får økt kompetanse med hensyn til:

- å utvikle en åpen og aksepterende holdning til egen og andres seksualitet
- å få en positiv forventning til mulighetene for å oppleve seksuell glede

- å utvikle evner til å sette grenser og respektere andres
- å få kunnskap om hvordan beskytte seg mot uønsket graviditet og seksuelt overførbare infeksjoner

Senteret jobber fortløpende med å ha fokus på, fornye og videreutvikle undervisningen.

I 2014 underviste vi 203 10. klasser med et 2,5 timers program.

Kompetansesenter

Med lang og bred erfaring med ungdom, har senteret utviklet seg til en foregangsvirksomhet for hele landet på området ungdom og seksuell helse. Ikke minst har Metodeboka bidratt til å gjøre senteret kjent. Denne har blitt en standard for hvordan en møter og veileder ungdom med problemstillinger rundt seksuell helse. Metodeboka var gjennom et omfattende revideringsarbeid i 2014, og ble trykket i 7. reviderte utgave.

Senteret har mange henvendelser fra helsepersonell over hele landet som dels dreier seg om faglige spørsmål, dels om å få hospitere, eller om hjelp til foredrag/foredragsholdere, undervisningsopplegg osv. Senteret driver en utstrakt veiledningsvirksomhet for helsepersonell både pr telefon og e-post. I løpet av 2014 har vi hatt besøk av 107 hospitanter.

Siden høsten 2011 har sex og samfunn hatt månedlige tilbud om gratiskurs ved klinikken for personer som arbeider med ungdom og seksuell helse. Følgende tema er avholdt i 2014:

- **Februar:** Tema: Kjønnssidentitet
- **Mars:** Tema: Seksuelle overgrep
- **April:** Tema: Ungdom som selger eller bytter seksuelle tjenester
- **September:** Tema: Ungdom og bruk av internettpornografi
- **Oktober:** Tema: De siste soi og aborttallene
- **November:** Tema: Seksuelle overgrep

Medisinsk faglig ansvarlig har vært ansvarlig for gjennomføringen av 13 LARC kurs rundt om i landet med over 500 deltakere til sammen fordelt på allmenn- og helsestasjonsleger, sykepleiere, jordmødre, helsesøstre, farmasøyter og helsefagstudenter.

Flere ansatte har hatt innlegg/ foredrag på kurs/ fagmøter for helsepersonell. Bla.:

- Undervisning på HIOA for sykepleie-, helsesøster- og jordmorstudenter
- Foredrag Fylkessamling helsesøstre i Oppland, Lillehammer
- Foredrag i samarbeid med Pro-Sentret og Helseetaten (Oslo kommune) til helse- og sosial-arbeidere, Oslo.
- Foredrag i samarbeid med Pro-Sentret til ansatte ved Grepperød ungdomshjem og Ungdomsakutten (begge Oslo kommune).
- Foredrag i samarbeid med Pro-Sentret og Helseetaten, (Oslo kommune) til helse- og sosial-arbeidere, Oslo.
- Foredrag i samarbeid med Pro-Sentret og «Seksuell- og psykisk helse i skolen»
- Barne-og familie-etaten (Oslo kommune) til ansatte ved barnevernsinstitusjoner (for ungdom), Oslo.
- Foredrag for Estonian Sexual Health Association (ESHA)
- Foredrag Elevorganisasjonen
- Foredrag Sam Eyde vgs: Fagdag Seksuell helse
- Foredrag Hiv 14 i Tromsø i regi av Nye Plus og UNN, «Hiv og seksualitet»
- Innlegg Røde Kors Ungdom, seksualundervisning
- Foredrag Holistisk konfirmasjon, Oslo

- Foredrag og gruppesamtale på kveldsmøte på ungdomsinstitusjonen B. L. Mathiesen ungdomshjem, Oslo.
- Foredrag Røyken Videregående/Jentekonferanse «Sex, kropp og relasjoner»
- Foredrag BYMIF unge enslige asylsøkere «Ny i Norge – om sex og kropp»
- Foredrag Kast Fagdag om prostitusjon «PKS – erfaringer» 04.12.14
- Foredrag Universitetet i Oslo, International Summer School course in International Community Health“
- Apell i Litteraturhuset «Hva er kjønn» i regi av Skeiv Ungdom

Senteret har i 2014 sendt inn flere hørings svar/innspill til handlingsplaner:

Innspill til høring om utvidet rekvisisjonsrett for helsesøstre og jordmødre.

Innspill til handlingsplan for forebygging av uønskede svangerskap og abort.

Innspill til utkast til ny handlingsplan om kjønns mangfold og frihet.

Innspill til folkehelsemeldingen.

Innspill til barne-, likestillings-, og inkluderingsdepartementet om vold og seksuelle overgrep mot barn

Innspill til ungdomshelsestrategien.

Innspill til stortingsmelding om primærhelsetjenesten

Hørings svar vedr. departementets høringsnotat med forslag om å fjerne henvisning fra fastlegen når kvinner begjærer svangerskapsavbrudd

Innspill til ny handlingsplan mot diskriminering av LHBT i Oslo kommune

Notat til høring om tiltak for å forebygge uønskede svangerskap og redusere antall aborter.

Gratis prevensjon - kartlegging av ungdomspartienes standpunkt.

Fastlegers reservasjon mot henvisning til abort – hørings svar.

Anbefaling om felles handlingsplan for seksuell og reproduktiv helse og rettigheter (SRHR).

Innspill til Oslo Høyres program 2015-2019.

Innspill til Venstres alternative statsbudsjett for 2015.

Informasjon overfor publikum

Senteret svarer ungdom både pr telefon, chat og e-post. Mange elever og studenter besøker senteret for å få hjelp i forbindelse med arbeid med prosjektoppgaver.

Senteret har egen hjemmeside (www.sexogsamfunn.no), Twitter og Facebook-side som oppdateres jevnlig.

Sex og samfunn er ofte benyttet i media ved spørsmål knyttet til ungdom og seksualitet.

Senteret har deltatt med uttalelser i TV-nyhetene, blitt intervjuet i aviser og magasiner, samt deltatt i radioprogram både på rikssnettet og nærradio (oversikt finnes på vår nettside).

Vi besvarte også Klara Klok spørsmål i starten av året.

Samarbeidspartnere

I 2014 har det vært avholdt en rekke møter med ulike samarbeidspartnere:

- Helsedirektoratet
- Oslo kommune, Velferdsetaten
- Olafiaklinikken – jevnlig samarbeidsmøter
- Utdanningsetaten
- ProSenteret
- LLH Rosa Kompetanse
- Oslo Røde Kors ungdom angående undervisning
- MSD og Bayer angående LARC
- Skeiv Ungdom og LLH i Oslo og Akershus
- Sex og Politikk
- Furst
- Høyskolen i Oslo og Akershus

Prosjekter 2014

Senteret har årlige aktiviteter og prosjekter som finansieres av staten via Helsedirektoratet og Justisdepartementet. I 2014 har følgende aktiviteter ved senteret blitt finansiert:

Hospitering

Hospiteringstilbudet er for helsearbeidere innenfor fagfeltet, MSO i Oslo, samt helsesøster- og jordmor studenter. Tilbudet er godt kjent og populært i fagmiljøet for helsepersonell som jobber med ungdom og seksuell helse rundt om i Norge.

Tidlig i januar 2014 startet vi inntak av hospitanter. Vi hadde da allerede mange som sto på venteliste fra fjorårets prosjekt og mange som hadde meldt seg på hospitering via våre nettsider.

I løpet av hele 2014 har vi hatt 107 hospitanter på senteret. Av disse var 10 studenter fra MSO i Oslo, 2 stortingsrepresentanter. De resterende hospitantene har vært helsesøster, jordmødre, jordmor/helsesøster studenter og leger. Hospitantene har fulgt det samme opplegget som ved tidligere stipendhospiteringer. De har også fått med seg «Metodebok» og «Seksualundervisning, en veileder» etter oppholdet.

De 2 dagene ved klinikken har gitt hospitantene momenter fra hele driften vår.

Medisinskfaglig ansvarlig

I 2014 ble prosjektet med medisinskfaglig ansvarlig (MFA) ved Sex og Samfunn – senter for ung seksualitet videreført fra året før. Stillingsbrøken ble økt fra 20 til 60 %.

MFA har det overordnede ansvaret for at arbeidet på senteret drives faglig forsvarlig, med god kvalitet, og for at de medisinske retningslinjene til enhver tid er faglig oppdaterte. En annen oppgave som er lagt under MFAs ansvarsområde er å øke kunnskapsnivået om prevensjon blant helsepersonell og pasienter på et nasjonalt plan.

Gjennom 2014 har MFA avholdt flere kurs internt på klinikken og for helsepersonell i hele landet. Det har også blitt lagt ned en betydelig jobb med å ferdigstille «Metodebok». Ut over dette har noe av tiden gått med til faglig oppdatering, fagkonferanser og møter med andre aktører innen seksuell og reproduktiv helse. MFA har også fungert som bakvakt for kveldsklinikken.

Ferieåpent

Senteret har i perioden 2002 – 2014, bortsett fra året 2009, fått finansiering til å holde senteret åpent i skolens vinter-, sommer- og høstferie, totalt 8 uker.

Dette er en periode der mange oppholder seg i Oslo, også ungdommer fra andre deler i landet. Andre tilbud som Helsestasjon for ungdom og fastlege, er ofte stengt i feriene eller har betydelig redusert tilbud. Pågangen og tilbakemeldinger fra pasientene viser tydelig at de setter pris på tilgjengelighet med forutsigbar åpningstid også i disse ukene.

Langtidsvirkende prevensjonsmidler – LARC

Siden 2010 har senteret og Helsedirektoratet samarbeidet om kompetansebygging og markedsføring av langtidsvirkende prevensjonsmidler for kvinner (LARC – Long Acting Reversible Contraception). I løpet av 2014 holdt medisinskfaglig ansvarlig lege to interne kurs i innsetting av p-stav og hormonspiral for ansatte ved senteret. I tillegg har MFA holdt til sammen elleve LARC-kurs for helsepersonell i hele landet.

Revidering av Metodeboka

Siden 1992 har Sex og Samfunn gitt ut Metodebok om prevensjon, seksuelt overførbare infeksjoner og sexologiske problemstillinger. Metodeboken brukes som håndbok for helsepersonellet på klinikken, men også i utstrakt grad av helseinstitusjoner over hele landet.

Det har i 2014 blitt gjennomført en omfattende revidering av Metodeboken, som er utvidet med ca. 100 sider. Den er nå pensumbok ved flere av høyskole- og universitetsutdanningene for ulike grupper med helsepersonell.

Sexologisk rådgiving

Da vi ikke mottok penger til Sexologisk rådgivning i 2014 måtte vi fjerne tilbudet fra kveldsklinikken. Da etterspørselen har vært stor, har vi tilbudt dette i et begrenset omfang på dagtid. Det har gjennom hele året vært ventelister for å komme til samtaler.

Nettsider

Siden 2009 har senteret kontinuerlig oppdatert og revidert nettsidene. Målsettingen med nettsidene har vært å lage sider som på en seriøs, troverdig og lett tilgjengelig måte formidler kunnskap til våre målgrupper om tema seksuell og reproduktiv helse. Senteret får mange positive tilbakemeldinger på sidene: www.sexogsamfunn.no.

Brukermedvirkning

Allerede høsten 2008 etablert Sex og samfunn en Ungdomsgruppe ved senteret, men pga. vanskeligheter med rekruttering, ble gruppen oppløst i 2013.

Vi startet opp gruppen igjen høsten i 2014, og har hatt 4 møter. Ungdomsgruppa har i denne perioden vært med å evaluere diverse brosjyrer, evaluert undervisningsveileder, vært med i møte med byråden for å svare på unges behov og utfordringer, gjennomført anonyme konsultasjoner for å kartlegge hvordan besøk på klinikken oppleves for pasientene (hvordan man blir tatt i mot, konfidensialitet, møte med helsepersonell, får man svar på alt man har behov for, blir man lyttet til, mm.).

Vi opplever en engasjert og motivert gruppe som ser frem til et videre samarbeid i 2015.

Hurtigtest hiv

Det er et uttalt mål i 2014 å øke testfrekvensen blant menn som har sex med menn og det har i den senere tid blitt etablerte flere lavterskeltilbud til denne gruppen i Osloområdet. De fleste tilbudene er lagt til ettermiddag og kveld.

Hurtigtest hiv er et tilbud som til nå er godt mottatt av målgruppene, og metodikken som er utviklet av Olafiaklinikken har vært lett å overføre til Sex og samfunns eksisterende tilbud. Sex og samfunn har i dag kompetanse til å gjennomføre testing og å veilede pasienter med både negative og positive testresultat.

Mål som ble satt for prosjektet var: lettere tilgang til hiv hurtigtest for unge msm, tidlig diagnostisering av eventuell hiv diagnose, redusere nysmitte av hiv, bedre mestring av egen seksualitet og økt andel MSM med minoritetsetnisk bakgrunn.

Tiltaket startet opp i juni, og i løpet av 2014 hadde vi 96 konsultasjoner/ 35 pasienter.

Personer som kjøper sex

Senteret startet i juli 2014 et tilbud for personer som kjøper sex. Tilbudet ble finansiert av Justisdepartementet.

Dette er et tiltak for personer i alle aldre som kjøper sex, og - der det er ønske/behov - deres partnere.

Tiltaket består i hovedsak av smittesjekk og samtaletilbud.

Tiltaket har fokus på å forebygge og behandle seksuelt overførbare infeksjoner, og å styrke brukerens forståelse av hvorfor han/hun kjøper sex. Gjennom å utvise en ikke-fordømmende og åpen holdning er målet å åpne opp for refleksjon om bakgrunnen til at en velger å kjøpe sex.

Organisasjon

Sex og Samfunn stiftelse fra 01.01.2014

Sex og Samfunn gikk fra å være en forening til en stiftelse 1. januar 2014.

Styret i 2014:

Styreleder: Siri Helene Hauge
Nest leder: Matilda von Sydow
Styremedlem: Anders Røyneberg
Britt Ingjerd Nesheim
Henrik Asheim
Varamedlem: Susanne Demou Øvergaard
Marius Johansen

Siv Gamnes (daglig leder frem til 16.08)/ Maria Røsok (daglig leder fra 17.08), er styrets sekretær, og har tale og forslagsrett i styret.

I 2014 har det vært avholdt i alt 11 styremøter.

Andre forhold ved senteret i 2014

- Senteret har sysselsatt 6,35 årsverk i faste stillinger i 2014. I tillegg har 61 personer arbeidet ved kveldsklinikken. Totale årsverk er 8,91.
- Senteret praktiserer likelønn for likt arbeid – det er ingen lønnsforskjeller mellom mannlige og kvinnelige ansatte innenfor de ulike yrkesgruppene.
- Arbeidsmiljøet anses som godt.
- Senteret er medlem av Arbeidsgiverforeningen Spekter.
- Senteret har elektronisk HMS-håndbok.
- Senteret har en strategiplan for perioden 2011 – 2015. Vi har i 2014 startet ny strategiprosess for 2015-2020.
- Det har ikke forekommet skader som skyldes ulykker eller andre forhold med tilknytning til virksomheten.
- Senteret har ikke virksomhet som forurensar det ytre miljø.
- Senterets datasystem (pasientdata) er lagret på senterets egen lokale server og er kryptert tilknyttet eksternt nettverk via Norsk helsenett.
- Senteret har ikke hatt kostnader til forskningsaktiviteter i 2014, men medisinsk faglig ansvarlig har gjort mye forarbeid med tanke på ulike tema som det er ønskelig å forske på.

Driftsresultater

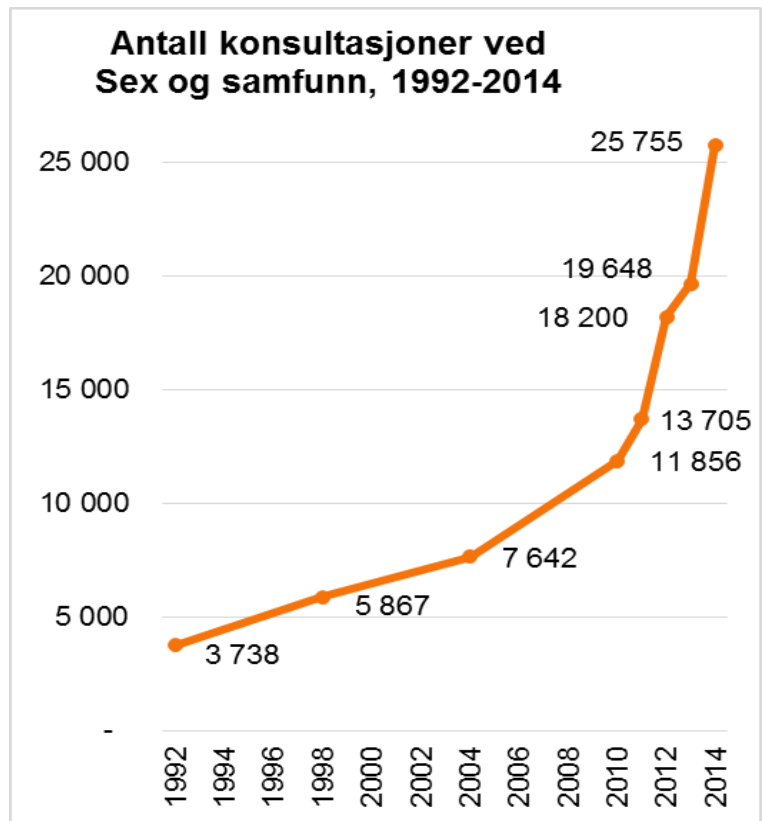
Undervisningsvirksomheten og aktiviteten på klinikken har hatt samme høye prioritet som tidligere. Året har vært preget av høye og økende besøkstall og stor aktivitet.

Besøkstall

I 2014 fortsatte antall konsultasjoner ved senteret å øke til totalt 25 755. Senteret har altså fra 2013 til 2014 opplevd en økning på 23 % i antall konsultasjoner.

Diagrammene viser at senteret har nesten syvdoblet besøkstallet på 22 år.

Senteret har i samme periode ikke fått tilsvarende økte kommunale midler, men fordi statlige midler kan benyttes klarer senteret likevel å holde åpent og gi et tilbud alle planlagte kvelder.

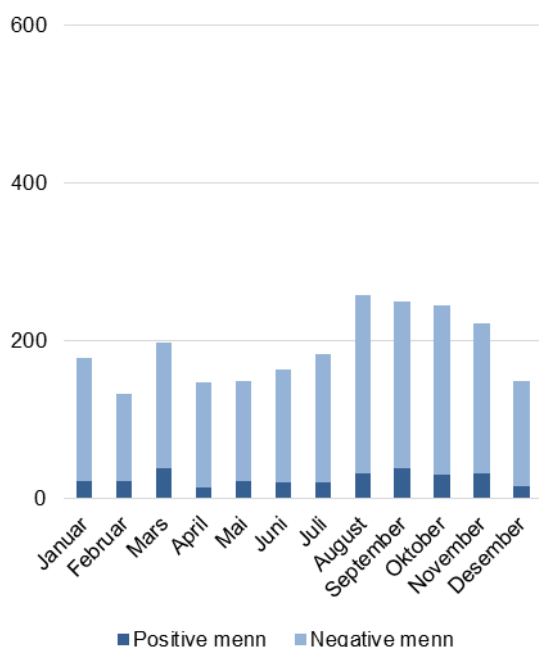
Seksuelt overførbare infeksjoner

Den hyppigste årsaken til besøk ved klinikken er bekymring for infeksjoner.

Klamydiaprøver ved Sex og Samfunn 2014, per måned etter kjønn

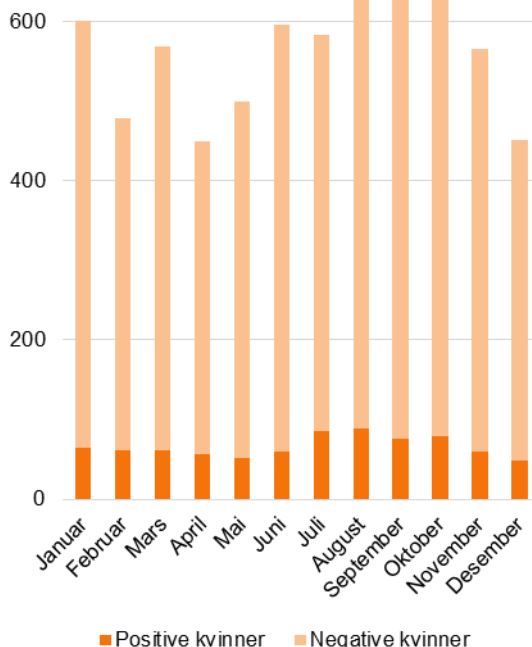
MENN

2277 prøver, 14 % positive

KVINNER

6911 prøver, 11 % positive

Klamydiaprøver ved Sex og samfunn i 2014

	Menn			Kvinner		
	Positive	Testet	Andel pos.	Positive	Testet	Andel pos.
Januar	23	179	13 %	64	602	11 %
Februar	23	133	17 %	62	479	13 %
Mars	39	198	20 %	61	569	11 %
April	14	147	10 %	56	450	12 %
Mai	23	149	15 %	52	500	10 %
Juni	21	164	13 %	59	596	10 %
Juli	20	183	11 %	86	584	15 %
August	32	258	12 %	88	717	12 %
September	39	250	16 %	76	709	11 %
Oktober	30	245	12 %	79	687	11 %
November	32	222	14 %	60	566	11 %
Desember	16	149	11 %	49	452	11 %
Total	312	2277	14 %	792	6911	11 %

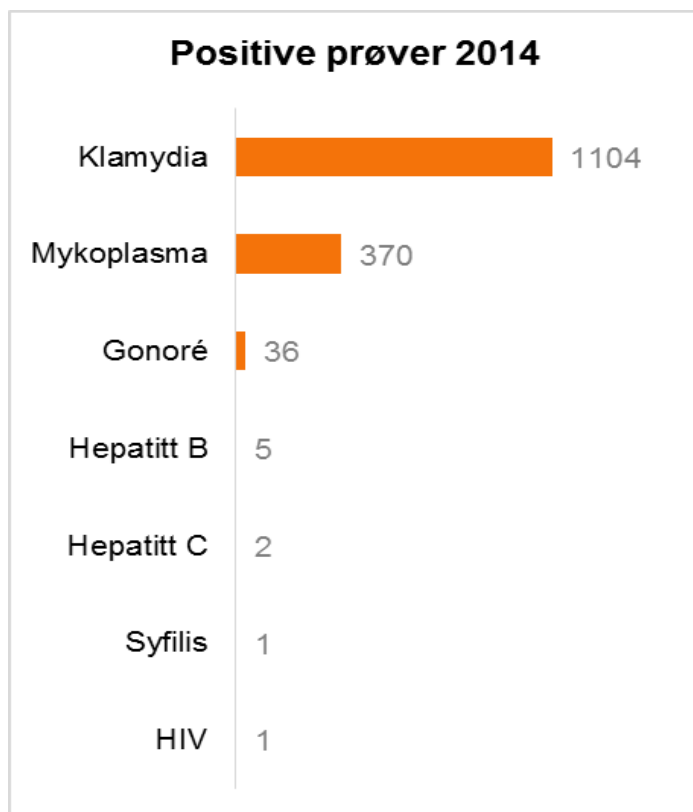
Positive prøvesvar

Klamydia var den hyppigst påviste seksuelt overførbare infeksjonen (SOI) på Sex og Samfunn i 2014. Prevalensen var ca 12 % (1104 positive prøver av totalt 9188 prøver). Prevalensen var noe høyere hos menn, med 14 % (312 positive prøver av totalt 2277 prøver), enn hos kvinner, med 11 % (792 positive prøver av totalt 6911 prøver).

Fra 1. september startet vi med screening av mykoplasma. Prevalensen av mykoplasma lå på ca 8 %, og var likt fordelt mellom begge kjønn.

Sykdommer som gonoré, hepatitt og HIV er ganske sjeldent forekommende hos ungdom under 25 år, noe som gjenspeiles i årsstatistikken.

Det er allikevel verdt å merke seg at antallet positive gonoréprøver økte svært kraftig fra året før, fra 5 positive gonoréprøver i 2013 til 36 positive gonoréprøver i 2014.

Økonomi

Tildelingen fra Oslo kommune for 2014 var på totalt NOK 6,250 mill., derav NOK 1,5 mill. øremerket undervisningen.

I 2014 fikk senteret NOK 5 mill. i statlige prosjektmidler via Helsedirektoratet. Dette har gitt senteret en mulighet til å satse videre på nasjonale oppgaver.

I tillegg mottok senteret NOK 600 000,- fra Justisdepartementet i 2014 til et prosjekt for personer som kjøpet sex.

Regnskapene revideres av statsautorisert revisor i firmaet BDO as. Senteret har ikke hatt merknader fra Kommunerevisjonen. I 2014 benyttet senteret regnskapsfirmaet Accountor Bærum AS.

Etter styrets oppfatning gir årsregnskapet en rettviseende oversikt over utvikling og resultat av senterets virksomhet og dets stilling pr. 31.12.2014. Styret bekrefter at forutsetning om fortsatt drift er til stede og lagt til grunn ved utarbeidelse av regnskapet. Det har ikke inntrådt forhold etter regnskapsårets utgang som er av betydning ved bedømmelse av senterets stilling.

Årets resultat

Årsregnskapet (vedlegg) inkluderer prosjektene og omfatter derved all aktivitet ved senteret. Senteret fikk et overskudd på NOK 93 434 i 2014. Overskuddet er i hovedsak egeninntjening på salg av Metodebok, besvare spørsmål for Klara-klok.no og foredrag.

Oslo

Maria Røsok
Daglig leder

Siri Helene Hauge
Styreformann

Matilda von Sydow
Nestleder i styret

Anders Røyneberg
Styremedlem

Britt Ingjerd Nesheim
Styremedlem

Henrik Asheim
Styremedlem
